

Economia și știința economică (I)

Conf. univ. dr. Paul COCIOC

- Economie și activitate economică
- Motivația activității economice
- Resurse economice. Legea rarității
- Problema alegerii și obiectul științei economice
- Evoluția gândirii economice

- **Economie și activitate economică**
- Motivația activității economice
- Resurse economice. Legea rarității
- Problema alegerii și obiectul științei economice
- Evoluția gândirii economice

- cea mai importantă preocupare pentru orice a societate: ***supraviețuirea*** prin ***conviețuire***
- exigența obiectivă a fiecărei colectivități umane de a asigura subzistența →

Activitate economică

=

muncă

=

producție

Economia

➡ *ansamblul activităților desfășurate de o comunitate umană în vederea producerii și consumării bunurilor necesare satisfacerii trebuințelor.*

Activitatea

- totalitatea manifestărilor în plan concret sau mental, prin care omul acționând asupra mediului și asupra lui însuși își asigură traiul (supraviețuirea), își realizează trebuințele, aspirațiile, planurile, își făuresc propria lor existență.

Activitatea presupune organizarea ierarhică stabilă de *motive, scopuri și mijloace*

- Motivația arată ceea ce declanșează, orientează și întreține activitatea (DE CE?).
- Scopurile arată ceea ce urmează să se obțină, mai exact ceea ce se speră a se obține, în cursul și/sau în urma activității (PENTRU CE?).
- Mijloacele desemnează ansamblul de procedee, operații și instrumente prin care se asigură atingerea scopului (CU CE?).

Genuri (forme) de activitate umană



ordinea apariției și dezvoltării
ramurilor economiei - agricultură,
industrie, servicii - ca forme specifice
de activitate, se corelează cu gradul de
satisfacere și evoluția diferitelor
categorii de nevoi

activități *de origine:*

<i>biologică</i>	menite să satisfacă trebuințe de ordin fiziologic (foamea, setea, adăpostul etc.)	activități economice activități ludice sau matrimoniale
<i>societală</i>	rezultă din conviețuirea omului în societate	activitățile administrative juridice, organizaționale, de conducere, politice ș.a.
<i>spirituală (complexe)</i>	vizează satisfacerea unor trebuințe de ordin cerebral, spiritual	activitățile magico-religioase, artistice, filosofice, științifice
<i>cu caracter mixt</i>		activitățile tehnologice (care îmbină economia cu știința) activitățile morale (ce îmbină elemente sociale cu cele spirituale).

Alte clasificări:

dpdv al naturii sale	activități (<i>preponderent</i>) teoretice și activități (<i>preponderent</i>) practice, (activități <i>spirituale</i> și respectiv <i>materiale</i>)
<u>dpdv al energiei umane folosite:</u>	activități (preponderent) <i>fizice</i> și activități (preponderent) <i>intelectuale</i> ,
<u>dpdv al sistemul de norme și valori</u>	<i>pozitive</i> sau <i>negative</i> , (<i>morale</i> sau <i>imorale</i> / <i>legale</i> sau <i>ilegale</i> / <i>progresiste</i> sau <i>retrograde</i>)
<u>dpdv caracterului acțiunilor desfășurate</u>	<i>creative</i> , <i>de repetare</i> sau reproducere, <i>de distrugere</i>

Activitatea economică

- principala activitate de natură practică, ce are în vedere *totalitatea acțiunilor prin care oamenii, folosind diverse mijloace materiale exterioare (resurse, bunuri) și în conformitate cu principiul raționalității, transformă natura obținând bunurile necesare traiului, satisfacerii trebuințelor și dorințelor*

trăsături specifice:

- are finalitate economico-socială
- este permanent confruntată cu raportul resurse-trebuințe
- se caracterizează prin raționalitate
- repetabilitatea

Principiul raționalității

→ *a obține cât mai mult cu efort cât mai redus...*

- *maximum de rezultate cu un anumit volum de resurse disponibile,*
- *obținerea unui anumit rezultat cu minimum de resurse consumate.*

- Economie și activitate economică
- **Motivația activității economice**
- Resurse economice. Legea rarității
- Problema alegerii și obiectul științei economice
- Evoluția gândirii economice

Motivația (trebuițe/nevoi)

- *totalitatea mobilurilor interne ale conduitei, înnăscute sau dobândite, conștientizate sau neconștientizate, simple trebuințe fiziologice sau idealuri abstracte.*



trăsături caracteristice:

- caracterul obiectiv
- caracterul social
- caracterul nelimitat
- caracterul istoricește determinat
- izvoarele principale ale satisfacerii trebuințelor au fost din totdeauna natura și munca.
- sunt influențate de factori naturali (clima) și istorico-sociali (gradul de dezvoltare al societății și individului, tradiții, etc.).

*legități ale formării și evoluției
trebuițelor:*

1) Legea creșterii și diversificării trebuițelor

- Își găsește expresia, pe de o parte în apariția de noi trebuințe, iar, pe de altă parte, în creșterea trebuințelor la nivelul individului și, ca urmare, modificarea structurii sistemului de trebuințe atât din punct de vedere cantitativ cât și calitativ (omul devine mai pretențios).

2) *Legea interacțiunii trebuințelor*

- trebuințele nu sunt absolut independente, ci alcătuiesc un sistem, în cadrul căruia satisfacerea unor trebuințe generează - spre exemplu - apariția altor trebuințe
- trebuințele pot fi și complementare.

3) *Legea elasticității trebuințelor*

- intensitatea diferită (mai mare sau mai mică) cu care se manifestă una și aceeași trebuință în timp și spațiu
- existența unei anumite scări graduale (ierarhii) de manifestare și satisfacere, care reflectă importanța și intensitatea acestora - diferită de la individ la individ, de la grup la grup, de la societate la societate.

4) Legea substituirii trebuințelor și a mijloacelor de satisfacere a acestora

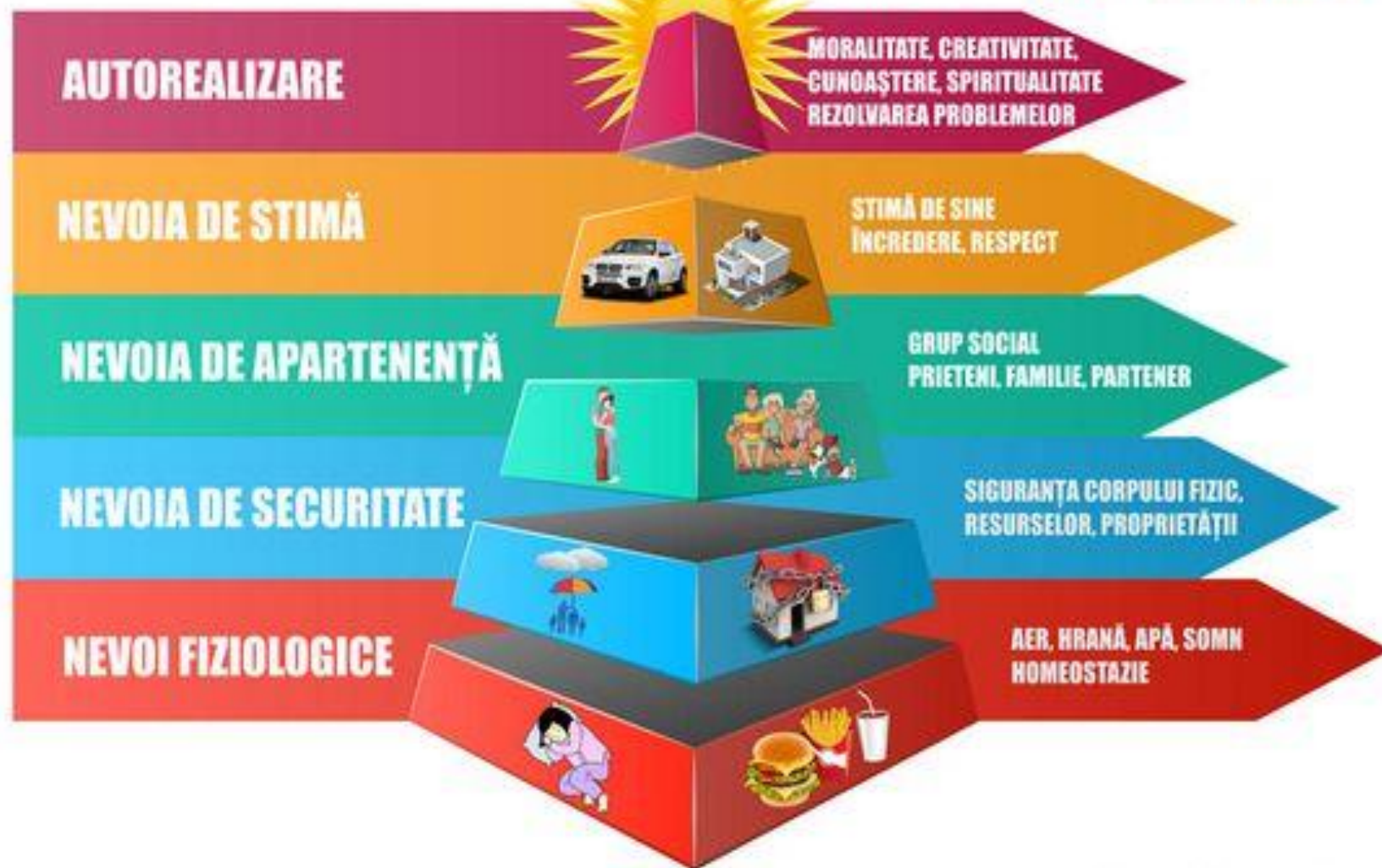
- trebuințele sunt în anumite limite și concurente, adică o trebuință poate înlocui o altă trebuință
- o trebuință poate fi satisfăcută prin consumul unor bunuri diferite (substituirea mijloacelor de satisfacere acționează cu o intensitate deosebit de mare în situațiile în care un anumit bun devine deficitar sau prea scump)

5) *Legea saturației*

- orice trebuință descrește în intensitate pe măsură ce este satisfăcută prin consumul continuu a unor cantități de bunuri corespunzătoare până la un punct de saturație (sațietate).
- după acest punct nevoia se stinge, dar nu întârzie să reapară, mai devreme sau mai târziu.

criterii de grupare și clasificare:

- din punct de vedere al naturii și conținutului:
 - *naturale*, care pot fi la rândul lor: biologice (organice) sau fiziologice (funcționale),
 - *sociale* (legate de conviețuirea oamenilor în societate)
 - *spirituale* (*valori sau aspirații*).

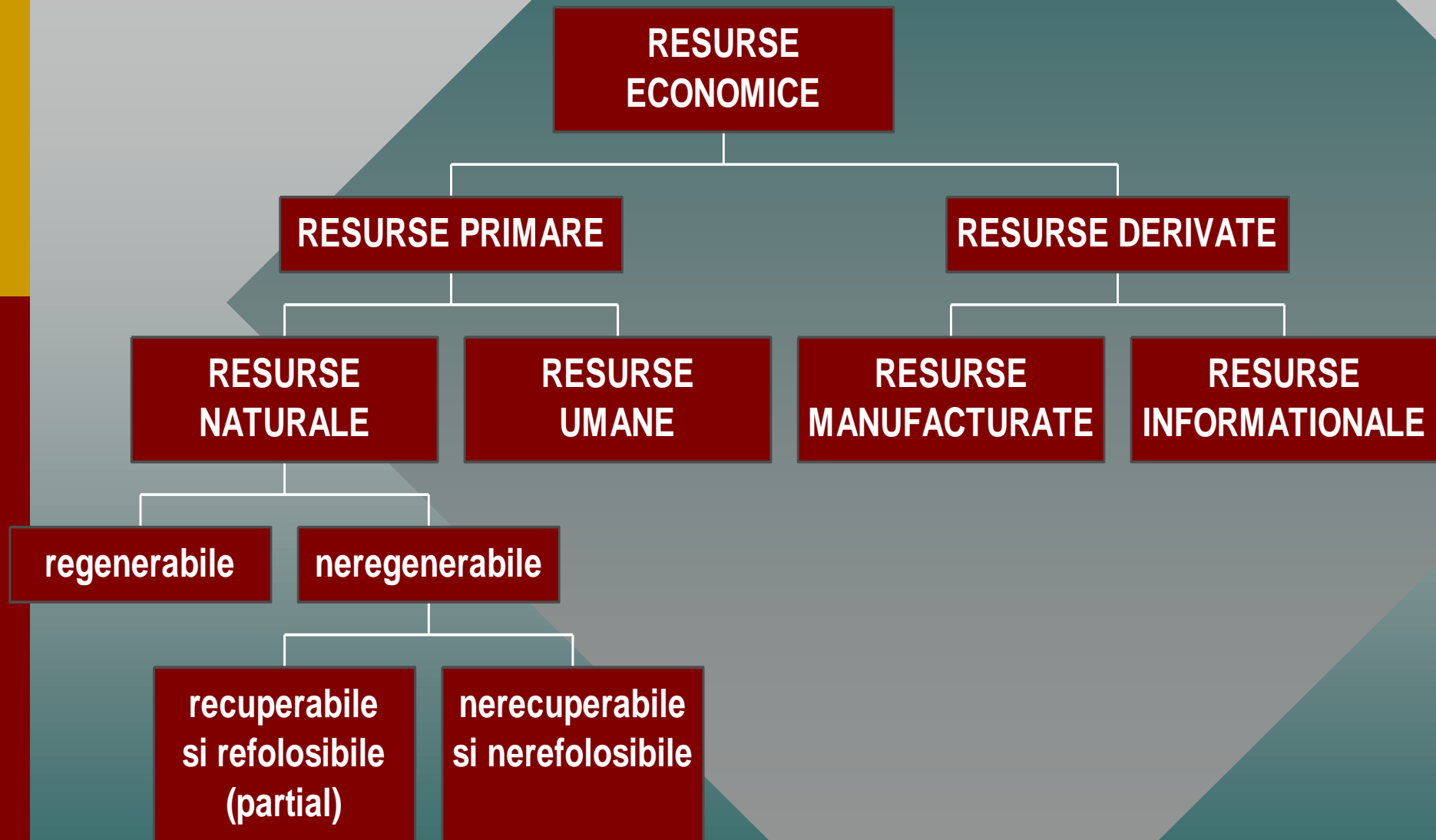


dpdv al <u>subiecților</u> <u>purtători</u> :	<ul style="list-style-type: none"> - <i>individuale,</i> - <i>de grup</i> - <i>de masă sau societale</i> (ale societății în ansamblul ei).
dpdv al <u>genezei</u> :	<ul style="list-style-type: none"> - <i>trebuințe primare (înnăscute)</i> - <i>trebuințe dobândite (formate)</i>
dpdv al <u>periodicității de</u> <u>manifestare și satisfacere</u> :	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zilnice</i> - <i>săptămânale</i> - <i>lunare</i> - <i>trimestriale / sezoniere</i> - <i>anuale</i> - <i>multianuale</i>
dpdv a <u>raporturilor lor cu</u> <u>activitatea economică</u> :	<ul style="list-style-type: none"> - <i>trebuințe ale populației</i> - <i>trebuințe ale producției</i>
dpdv al <u>intensității de</u> <u>manifestare</u> ,	<ul style="list-style-type: none"> - <i>intensitate mică,</i> - <i>intensitate medie</i> - <i>intensitate mare</i>
dpdv al <u>posibilităților de</u> <u>satisfacere</u>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>trebuințe solvabile,</i> - <i>trebuințe parțial solvabile</i> - <i>trebuințe insolubile</i> <p>(pentru care <i>există posibilități certe, posibilități incerte sau fără posibilități de satisfacere</i>)</p>

- Economie și activitate economică
- Motivația activității economice
- **Resurse economice. Legea rarității**
- Problema alegerii și obiectul științei economice
- Evoluția gândirii economice

Resursele economice:

➡ *Ansamblul elementelor de care dispune societatea la un moment dat, elemente care sunt utilizabile și pot fi efectiv atrase în vederea obținerii de bunuri.*



Raritatea resurselor și implicit a bunurilor, privită cantitativ și calitativ reprezintă o caracteristică universală a economiei:

- *volumul, structura și calitatea resurselor economice și bunurilor se modifică mai încet decât volumul, structura și intensitatea trebuințelor umane.*
- ***resursele sunt relativ limitate, rare, în comparație cu nevoile***
- **resurse nelimitate (libere) \neq resurse economice
→ excepții**

- omenirea a progresat enorm pe linia căutării, cunoașterii și atragerii de noi resurse în circuitul economic.
- În mod absolut resursele au sporit și s-au diversificat:
 - au fost descoperite, atrase și folosite cantități suplimentare din resursele cunoscute
 - au fost descoperite, create și folosite noi resurse ca rezultat al progresului științifico-tehnic.

*În raport de creșterea și diversificarea trebuințelor umane, resursele au fost și au rămas **limitate**.*

consecințe ale rarității:

- nimeni nu-și poate satisface toate trebuințele
- una și aceeași nevoie este satisfăcută în grade diferite de la un individ (societate) la altul
- posibilitatea folosirii unei anumite resurse pentru satisfacerea unor trebuințe diferite
- impune oamenilor să ia decizii legate de alegerea între diferitele alternative posibile de folosire a resurselor
- utilizarea rațională și eficientă a resurselor economice disponibile reprezintă o cerință obiectivă a oricărei economii și pentru fiecare agent economic

Raritatea resurselor poate avea la bază cauze diverse:

- naturale
- tehnice (tehnologice)
- economice
- instituționale
- religioase .

- **© Paul Cocioc, 2020**